

Handskrift 69. Chefsgeolog Olof Bäckströms arkiv (1887-1937)

Olof Bäckström (1887 - 1937) blev 1923 geolog och sedermera chefsgeolog vid Centralgruppens Emissionsaktiebolag, senare Bolidens Gruvaktiebolag. Han var född i Karlskrona som son till marinläkaren Johan Fredrik Bäckström och Helena Christina Gyllander. Han studerade vid Uppsala universitet och avlade där licentiatexamen i geologi med mineralogi 1915. Före anställningen i Boliden studerade han järngruvor i Värmland, ffa Persberg och Finnmossen, samt undersökte som gruvgeolog Ånimskogs mangangruvor. I Aktiebolaget Jungners Kalicement var han en tid anställd som kemisk-teknisk expert och utredde där förhållandet mellan sulfid- och järnmalmer i Dannemora gruvor.

I Boliden ledde Bäckström företagets malmetning, som under hans tid hastigt utvecklades och bedrevs i mycket stor skala. Alla dåtidens moderna geofysiska hjälpmedel kom till användning, i första hand dock de elektriska malmetningsmetoderna. Resultaten av Bäckströms projekteringsverksamhet blev mycket betydande. Ett stort antal fyndigheter påträffades i Skelleftefältet, i fjällen och i det norrbottniska urbergsområdet. Av Olof Bäckströms vetenskapliga arbeten utgavs bl.a. "Petrographische Beschreibung einiger Basalte von Patagonien, Westantarktika und den Süd-Sandwich-Inseln" (1915) och "Berggrundskarta över Skelleftefältet" (tills. med Arvid Högbom, 1935).

Nedanstående förteckning över Olof Bäckströms arkiv har till sina huvuddelar upprättats av förste bibliotekarien FD Sten G. Lindberg, Stockholm. Samlingen, som utgör Bäckströms privata tjänstehandlingar, har förvarats i släktens ägo innan den i februari 1997 donerades till Umeå universitet av Sten G. Lindberg och hans hustru Ingrid f. Bäckström, brorsdotter till Olof Bäckström.

Arkivet omfattar 9 kapslar på tillsammans ca 0,8 hyllmeter.

Umeå 1997-09-29
Forskningsarkivet

Karin Snellman

Arkivförteckning

	Handskr
KAPSEL I: <i>Korrespondens</i> Olof Bäckströms brevkopieböcker 1917 - 1930	69:1
KAPSEL II: <i>Korrespondens</i> Olof Bäckströms brevkopieböcker 1931 - 1937	69:2
KAPSEL III: <i>Korrespondens</i> Brev och skrivelser till Olof Bäckström jämte egna brevkopior 1917 - 1937	69:3
KAPSEL IV - V: <i>Beijer, Mangan, Jungner 1916 - 1920</i>	

1. "Sätt att samtidigt framställa alkali- och fosforsyreföreningar". 12 s. Folio. 20/5 1919. Olof Bäckström. (Patent sökt.)
2. Fältspat i autoclav m.m. - PM för undersökningar vid Slite. Octaeder för superfosfat. Flera handlingar daterade 1919-20.
3. "Kontrakt mellan Patentaktiebolaget Jungners kali-cement... och dr Olof Bäckström 10/11 1919 om kali-cement-problemet mot 15.000 i årslön. Fascikel, som även innehåller utländska patenthandlingar på området. 1915-1921.
4. Patent-AB Jungners Kali-Cement och Dansk Andels Cementfabrik 8/1 - 9/7 1921, samt International Precipitation Co, Los Angeles, 9/3 1921 (tills. med:) Olof Bäckström, Till Styrelsen för Patent AB Jungners Kali-Cement 30/9 1921 (påtar inför sin avgång vissa brister i produktionen och dessas orsaker i omodern teknologi). 3 s. - W. F. L. Beth Maschinenfabrik, Lübeck, 30/12 1921 och 8/8 1922: Offert på modern maskin m. fl. utländska handlingar.
5. Patent-AB Jungners Kali-Cement. Handlingar angående elektriska ugnar 1917. - Kontrakt med ingenjör Ivar Rennerfelt, AB Elektriska ugnar. 17/6 1918. Ytterligare patenthandlingar.
6. Avskrifter från Filipstads bergmästardöme för Olof Bäckström:
1754 års relation: Fernebo s:n: Finnmåse 64-68 av Herman D. Ekwall.
1768 " " : Finmåse. Av Carl Leijell och Jacob Wilhelm Dalman.
1771 " " : Dalsland, Klapperrudsgruvan, inmutad av Samuel Kock och Carl Lei
Bror Orton & T. Hammarsten, Hörkensgruvorna i Ljusnarsberg, Örebro län. Utredning för direktör Efraim Niklasson, Sthlm. 25/2 1918. 6 s.
Utredning, II. Molybdengruvorna i Hörken. 3 s.
Exposé beträffande option Ruda (nickel) 18/4 1918. (Undertecknad.:) Sorg B. A. 8 s. (tysk text).
J. Aronson, Utlåtande över AB Mangans gruvor i Dalsland: Rolfsbyfältet, Vikenfältet, Strandhemsfältet, Kingsbolsfältet. 3 s. Ludvika 9/7 1918.
Charles O. Arwedsson, Rapport öfver besiktningen Landsvägsgrufvan i Ljusnarsberg. November 1917.
B. F. Andersson, Rapport öfver AB Mangans gruvor i Ånimskog, Dalsland. 1/3 1918. 4 s.
J. Jacobsson, Upplysningar om Stärtagruvan. 7/6 1916. 1 s.
Charles O. Arwedsson, [f. d. vaktmästare vid Folkets hus i Grängesberg], Rapport över Molybdenfyndigheten i Snaflunda socken, Örebro län. 3/7 1915. 1 s.
7. Jungners Kali-Cement. Analysvärden av Olof Bäckström 1916. 8 s.
8. Kali-Cement-metoden. Diverse utländska och inhemska provrapporter m.m. 1913-1919.
9. Waldemar Jungner, Om lagar och betingelser för kali-cementprocedurens utförande med särskild hänsyn till elektriska ugnar. Maj 1918. 30 s. + Konfidentiellt tillägg... 1916-17. 16 s. - Några ytterligare kommentarer. 2 s. - Utdrag ur brev av Jungner 30/7 1918. 7 s.
Förteckning över Jungners förbindelser i olika länder. 1917. 6 s. jämte kompletteringar (Japan) 1920.
10. PM rörande Slite. 13/10 1920.

11. Olof Bäckström, PM rörande Jungners Kali-cement 10/10 1921 lämnat till professor Palmær, 2 s. + 4 s. 22/11 lämnat till Konstgödningssakkunniga. Professor W. Palmærs och överingenjör E. Sieurins utredning år 1920 den 1/11. 5 s.
12. Avtal i mars 1921 mellan Jungners Kali-Cement och Friedrich Krupp A. G. Grusonwerk, Magdeburg. 7 s. m.m.
13. Olof Bäckström, Rapporter angående diverse grufvor. Börjad den 19 mars 1918. Slutad den 15 februari 1919:
Japans cementproduktion. 2 s. - Om förekomsten av kali-rikare bergarter och kalkstenar i Finland. 7 s. 7/2 1919. - Japans cementproduktion. 2 bl. - Om förekomsten av kalirikare mineral och bergarter i Sverige. 22/1 1919. 38 s. - Expeditionen till Lappland 1918. (Tills. med bergsingenjör Einar Dahl för kis-förekomster). 13/9 1918. 6/9 1918. 15 s. - PM ang. grufvorna i Dalmland. 9/7 1918. 2 s. - Brev till grosshandlaren L. Kahm, Linnégatan 7, Sthlm, angående Frustuna nickelgruva. 25/6 1918. 2 s. - Beräkning af malmtillgången i AB Mangans grufvor: Klapperud, Kesebol, Kingebol. 5/6 1918. 2 s. - PM öfver Tennberget. 3/6 1918. 2 s. - Rapport öfver besiktning af Varpen vid Ingelsgrufvorna. 6/6 1918. 8 s. (blyertskladd). - Magnetkisförekomsterna vid Sörvik, Ludvika socken, Kopparbergs län. 19/3 1918. 4 s. & kartskiss. (Brunt omslag och med underrubrik: G. & L. Beijer, AB Mangan, AB Storå Masugn, AB för svafvelkisförädling, Patent AB Jungners Kali-Cement).
14. Kalkstensfyndigheterna i Kåge älvdal. Kiruna 29/11 1906. C. I. Asplund. 4 s.
15. Inmutningspunkter no. 54 - 61 i Ånimskog 22/1 1917 för AB Mangan genom direktör W. Beijer. - No. 272 i Ånimskog 14/9 1917 för d:o. - Strykningsobservationer å Vikensfältet. 8 s.
16. "Kalicementmetoder. Teoretiska utredningar etc." 5 s. (Om Matcham burner.)
17. "Persberg". Kuvert innehållande gruvkartskisser på vaxat papper: Gustaf Adolfs gr[uva] Persberg, 4 st. vid 180 m., 200 m., 260 m., 360 m.
Oskar Fredriks stollen Persberg, 1 st.
Dannemora mellanfält, 1 större. - D:o A. Erdman, KVA 1850, 1 mindre. Gåsgrufvefältet. Hj. S[jögren]. 1881.
"Alabama" grufvan, 11 skisser.
Fernebo s:n, Värmland: Nordmarks grufva, 1 skiss, Tabergs grufva, 1 skiss, 3 anonyma = 24 st.
18. Olof Bäckström, Finnmosse järnmalmgrufva. 1913-1916. S. 1-10 ur tektonisk synpunkt (annans sammanfattning av följande:) s. 1-62: med talrika egenhändiga rättelser och tillägg. Bilagd tryckt "Granskningsberättelse för Finnmosse Grufvebolag för år 1884." 8 s. & 2 vikta tabeller. - Ny renskrift under titeln: "Beskrifning öfver Finnmossegrufvan. 63 s. (lic. avh.?) 1916.
19. "Utlåtanden. Diverse grufvor." 1913-18. Journal:
"Nickel". 1 s. folio. (Med blyerts).
Bror Orton Ingenjörbyrå (T. Hammarsten, F. Stridsberg), Rapport öfver Dagarns Gruv AB:s grufvor i Skinnskattebergs socken 18/12 1917. 15 s.
-

II. Jutgrufvorna. 18/12 1917. 6 s. - Wald. Carlgren, Falun, Glasgrufvan i Sala 28/4 1913. 3 s. Kopierad efter avskrift till G. och L. Beijer. - Zinkmalmfältet i Sala. Bilaga till föregående. - B. G. G. Tiberg, Falun, Stora Björkgrufvan norr om Grängesberg. 24/1 1918.

20. Olof Arrhenius, Fosfathalten hos skånska jordar, på grundval av Svenska sockerfabriks - AB:s marknadsundersökningar 1929-1934 upprättad. SGU C: 383.

KAPSEL V - VII: *Boliden 1920 - 37*

Fascikel 21 - 27:

69:6

21. "Historik". Olof Bäckström, Om Boliden och några andra västerbottniska malmförekomster. Falun 6/12 1930. 22 s. (Förmodligen föredrag på Falu ingenjörsförening.)
Olof Bäckström, Boliden. 20/11 1935. 14 s. Folio. - Olof Bäckström, [Boliden], General. 3 s. Folio på engelska signerad BM.
Olof Bäckström, Vortrag über Boliden und einige andere Erzvorkommen in Västerbotten. Förkortad tysk version av texten från 1930. 10 s.
Kartskiss "Block Harmsarvet". Skala 1:8000. Vikt blad. 1918. - Olof Bäckströms anteckningar dag för dag april - december. 1 bl. - "Historik."
Olof Bäckströms anteckningar. 3 s. Folio från 16/5 - 6/12 1918. Med bilaga över "Extra".
Överingenjör Knut Mörtzell (1917-18) 1928: "PM angående begynnelsen av malmletningen i Västerbotten såvitt jag har reda därpå." 6 s.
Undertecknad av Mörtzell med bilagt originalbrev från konsul Häggbom i Skellefteå 7/7 1918. (Han hade på värmländska bergsmannaföreningens möte i Karlstad i april 1918 hört om en inmutning av koppar vid Bjurfors i Norsjö s:n för August Ullenius och C. G. och J. B. Smedh och hans förhandlingar med dem.)
Olof Bäckström, Om malmletningen, särskilt vid Skelleftefältet. Flera versioner, 1918-1928. - Brytningstabeller (4) bl. -
Prospekteringsverksamheten 1 bl. - Bolidens malmproduktion. Kurva 1926-1936. - Boliden-grufvorna. An-innehåll i malmen. Kurva 1926-1938. - Relationer 1666-1763-1898. 32 s. Signerad GF.
Karta över Skellefte-fältets berggrund och malmer. 1925. - Fennoskandia. Berggrundskarta av B. Asklund. 1927.
22. "Rapporter öfver diverse grufvor":
Kontrakt mellan FD Olof Bäckström och Centralgruppens Emissionsaktiebolag... 26/6 1920. Undertecknat av Oscar Falkman. För malmgeologiska recognosceringar i Kvickjokk tillsammans med ingenjör Wesslau och Aronsson för ett arvode av 100 kr /dag + fritt vivre.
Skedevi nickelgruva. Kalkyl av Karl Sundberg i juni 1916. 4 s. - Skedevi nickelgruvor. PM av Karl Sundberg 4/2 1917. 5 s.
PM beträffs Ruda Nickelfündigkeit in Skedevi socken, Östergötland. Tysk kladd om Ruda [1918?] av Harry Nathorst 28/7 1917. 2 s. - Brev från S. Öqvist till direktör C. Lallerstedt, Sthlm, 12/7-18/7 1920. 3 s. (Han spionerade på Bäckströms prospekteringsfärd till Njuonjes och Kvickjokk.) - Brev från S. Öqvist till direktör Lallerstedt, Sthlm, 12/7 1920. 5 s. (Spionrapport om Bäckströms - kallad "fanimejj" - prospektering av fjälltopparna Hilto och Tsilak i Kvickjokk.)
Olof Bäckströms och J. Aronssons rapport om nyinmutade järnmalmsförekomster i Tarrekajsefjällen, Tsilaktjäcko i Njuonjes, Kvickjokk, på uppdrag av Centralgruppens Emissions-AB. 2 st. daterade 27/7 1920.

23. T. G A. Nelson, Litteraturstudier över Generalprovs tagande och delning. 1923. 48 s. Folio. Med personlig dedikation från författaren till O.B.
24. [Fyra maskinskrivna PM:]
Josef Eklund (SGU), Kristinebergs malmfält. Undersökning 1919-22 samt elektrisk undersökning av Hans Lundberg 1919. November 1922. 9 s. Folio.
Otto Meier, Bemerkungen zur Geologie des Untersuchungsgebietes von Svanfors. Daterad Strömsfors 21/8 1924. 2 s. Folio.
Eric Wesslau, Öfverslagsberäkning beträffande tillgodogörande af Bolidenmalmen baserad på resultaten af borrhålen N:ris 2, 3 och 4. Daterad Mensträsk 28/3 1925. 8 s. Folio + 4 bilagor.
Axel Gavelin (SGU), Bolidens malmfält, sådant det framstår med ledning av till december 1925 utförda undersökningar. 15 s. Folio med en karta.
25. Edwin C. Bloomfield, Report on the Boliden Mine Sweden. November 1929. 10 s. text, tabeller, 4 kurvor och 8 kartor. OB:s ex.
26. Anteckningsbok, brun med grön penna. 1937. (Juni och juli).
Generalstabens kartor, skala 100.000:
Nr 32: Tärna. 72: Nora, Falun NW. 53: Alanäs. 19: Staika. 52: Munsfjället. 46: Frostviken. 26: Löfmokk. 54: Åsele. 18: Merkenes. 7: Norrköping (2 ex).
Geologiska kartor: Ironbearing zone of Utö, Coast-region of Stockholm, Skelleftefältet, Hatfjeldalen, Ranen.
27. Aus der Praxis des Polarisators. Walter Henning, Bad Homburg: Achtzig erfolgreiche Wasserbohrungen mit dem Polarisator von 1918 bis 31 März 1930.

Fascikel 28 - 36:

69:7

28. Zinkgruvor 1930 - 1933:
G. Åkerlund, PM angående AB Zinkgruvor 1/11 1932. 9 s. - Förteckning över AB Zinkgruvor tillhöriga gruvor och fyndigheter [utmål och inmutningar] den 1 oktober 1931. 10 s.
PM rörande form för ett eventuellt samarbete mellan Boliden och Zinkgruvor vid malmprospektering i Bergslagen. 13. 10. 1932. 2 s. -
Zinkgruvors kartor: Svärdsjö gruvor, Saxbergets gruvor, Grangärde, Kalvbäckens gruvor Vika socken, Lövås gruvor St. Skedvi.
AB Zinkgruvors inmutningar och utmål den 31 december 1932. 4 s. m.m. (2 ex). - Gransjöfältet. K. Rutberg 1931, G. Bergwall 1932. Karta.
Garpenbergs odalfält och Ryllshytte gruvor. [Signerad:] GB 1932.
Olof Bäckström, Anteckningar över besök hos C. A. Johansson, Kolpelle, Möklinta 1/4 1930 samt J. Eklund och P. Geijer 2/1 1931.
29. Västerbottens malmfyndigheter jämte Svartlidens och Lavers fyndigheter i Norrbottens län och Los« fyndigheter i Gävleborgs län. Sammanfattad beskrivning, Boliden i april 1932. 34 s. + tabell& karta.
30. Tyngdkraftmätningar. Rapport över tyngdkraftmätning vid järnmalmsfyndigheterna vid Kurremölla, Eriksdal, Skåne. 5 s. + bilaga. (Kartorna är märkta DM; ende brevmottagare med dessa initialer i OB:s brevkopieböcker från denna tid är dr D. Malmquist, Stockholm.)
31. Laboratorieförsök för utrönande av på vilket djup vid olika avstånd från en svartskiffer, som en malm kan indikeras medelst elektromagnetisk tvåramsmätning. 9/10 1936. B. Öhrn, Stockholm. 2 s. + tabeller.

32. PM över prospektering 1933-37. Kartor över Skellefte-fältet. PM angående arbetena i Bergslagen 1935. Floholm, Domängruvan, Prästhyttan i Torsåker.
1935 års malmlättningsarbeten. Dahlström, tabeller.
1936 års malmlättningsarbeten. Dahlström, tabeller.
1937 års malmlättningsarbeten. Dahlström, tabeller.
Rapport från analytiska laboratoriet 9/1 - 11/1 1936.
Diamantborrningar 1931-32. Sammanställningar 8/6 1933. (Av Olof Bäckström.)
33. Prospekteringsarbeten i Finska Lappmarken.
Utkast till organisationsplan och kostnadsberäkning av Fr. R. Tegengren. 27/12 1934. 5 s.
F. R. Tegengren, Guldet i finska lappmarken. Stocksund 28/11 1934. 11 s. & karta.
V. Tanner, Redogörelser för "Luttoexpeditionen" 29/9 1935. 3 s. + bilaga 1-3:
Bilaga 1: Ivalojojkis deltaområde, 19-22 juni 1935. Av H. Krauck. 2 s.
Bilaga 2: Luttojoki. Guldförekomster, 29/9 1935. E.H. Krauck, V. Tanner. 16 s.
Bilaga 3: Auterijoki-Jaurojoki, 29/9 1935. V. Tanner. 17,19 s.
F. R. Tegengren, Rapport rörande kompletterande prospekteringsarbeten vid Ivalojoiki i Finska Lappmarken, Januari-Mars 1936. 6 s. + (15) bl. (borrhålsprotokoll) och 5 vikta planscher.
34. Kalvik Molybdenförekomster, Sørfold, Norge.
Johan Stadheim, Bodø 15/9 1923. Rapport om molybdenforekomst. 4 s. + karta.
Olof Bäckström, Rapport over A/S Kolsviks malmfelters tillhöriga gruvarbetningar 17-20/10 1935. Boliden 6/11 1935. 10 s. + karta betecknad bilaga B 9 signerad Bm + mindre kartor på engelska. The ore zone. 2 st.
P. Støren, Gullprobering. 9/11 1935. 1 bl.
S. Mörtzell, Flotationsförsök med Kolsviks As-malm. Rönnskär 23/4 1936. 2 s.
O[lof] B[äckströ] m, Anteckningsbok. "Norge". 1932.
35. Olof Bäckström, Berggrundkarta över Skelleftefältet. 1935. 64 s. + 7s. litteraturförteckning. Av inledningen föreligger tre versioner, 3, 7 och 9 s. Bilagda är två brev, ett från direktör Oscar Falkman 28/11 1935 från Bolidens Gruvaktiebolag, "att Du icke bör låta trycka Din ifrågavarande uppsats i oförändrad form utan företaga de strykningar däri, som jag förordat. Utöver de strykningar, som jag förut angivit, vill jag emellertid också hemställa, att uppgifterna om de höga guld- och silverhalterna i Holmtjärnsgruvan, såsom innebärande alltför stora lockelser för andra prospektörer, utgå..." samt brev från A. Högbom, Djursholm, 1/3 1936. SGU vågade inte trycka den. I stället angav A. Högbom Olof Bäckström som medförfattare till sin utgåva 1937.
36. Allmän statistik.
Cu-produktion 1860-1936. Kopparpriserna 1860-1906. 1 bl.
Världens guldproduktion 1930 och 1931. 3 s.
Guldförekomsten i Sverige. 2 s.
Molybdenförekomster. 4 s.
Spanien. (Adresser, ev. skrivna av brodern Thore Bäckström.) 8 s.
Au-förekomster i Ostafrika våren 1937. 7 bl. (Svavelkistillgångar, Kalitillgångar, olje-, koltillgångar.)

KAPSEL VIII: *Varia*

69:8

Olof Bäckströms betyg och andra tjänstehandlingar

Brev rörande tryckningen av Bäckströms geologiska beskrivning av Skelleftefältet

Minnesteckningar över Olof Bäckström jämte egna särtryck

Fotografier av Olof Bäckström och från Bolidenfältet jämte vykort från Boliden m.m.

Fyra tidningsklipp rörande Boliden

Olof Bäckströms geologiska skämt: Blad och visor. (Se detaljerad förteckning i kapseln)

Innehåll:

Glimmerbladet. [Skämttidning för Geologiska institutionen vid Uppsala universitet.]

Årg. 1 - 4 (1891? - 1899), m.m. (Avskrifter av Olof Bäckström.)

Guldkalven. [Organ för Boliden och Rönnskär.]

[År] 1932, 1925 - 1935. m.m.

KAPSEL IX: Bok

69:9

Tegengren, Felix Reinhold, Sveriges ädlare malmer och bergverk. 406 s., Sthlm 1924, (Sveriges geologiska undersökning, Avhandlingar och uppsatser, Serie Ca :17)

Olof Bäckströms eget interfolierade exemplar med talrika anteckningar, rättelser och tillägg.